

**ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

ФАКУЛЬТЕТ №2

**КАФЕДРА ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕГРАЦІЇ ГЕНДЕРНИХ
ПРАВ**

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081Право

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Право

Шифр за ОПП: ОК 15

Мова навчання: українська

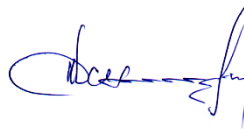
Кривий Ріг - 2024

Розробник:

МИХАЙЛОВ Руслан, доцент кафедри, к.ю.н.
кафедри державно-правових дисциплін та
безпеки життєдіяльності

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін факультету №2 КННІ ДонДУВС
Протокол № 3 від «10» 10.2024

Завідувач кафедри

Руслан МИХАЙЛОВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Право»

Гарант ОПП
«10» 10. 2024 року

Катерина НЕСТЕРЕНКО

**Лист оновлення та
перезатвердження робочої програми
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	1-й	1-й
Семестр:	2-й	2-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3/90	3/90
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	14 годин	8 годин
Семінарські:	16 годин	8 годин
Практичні:		
Самостійна робота:	60 годин	74 години
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:2	1:5

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета: надання здобувачам і здобувачкам вищої освіти необхідних знань з гендерної проблематики, розвиток професійної компетентності у сфері реалізації правоохоронної діяльності, формування розуміння нормативно-правових принципів досягнення гендерної рівності в службовій та соціальній діяльності.

Завдання дисципліни – формування необхідних знань про сукупність адміністративних норм, які регулюють суспільні відносини щодо гендерної рівності; ознайомлення з актуальними правовими питаннями, пов'язаними з захистом прав людини та гендерної рівності; формування системи знань щодо

правового захисту прав людини для досягнення гендерної рівності; виробити комплексний підхід до проблеми гендерної рівності – стратегії, що полягає у впровадженні проблематики рівності статей на всіх рівнях суспільства шляхом організації системи гендерно чутливого підходу, формування навичок ідентифікації випадків гендерної дискримінації.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, вивчення яких у подальшому базуються на матеріалі даної дисципліни: «Адміністративне право», «Цивільне право», «Кримінальне право», «Трудове право», «Міжнародний захист прав людини».

Результати навчання. Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати: термінологічний апарат в сфері гендерної рівності;

основні правові інститути, що забезпечують реалізацію гендерної політики;

основні принципи гендерного регулювання правоохоронної діяльності;

правові основи реалізації заходів гендерної політики із забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків та жінок, а також у протидії дискримінації за ознакою статі.

вміти: - орієнтуватися в сучасних національних та світових правових реаліях, тенденціях;

- аналізувати чинні міжнародно-правові акти, що встановлюють загальнолюдські стандарти щодо прав особи, сексуальної орієнтації та гендерної рівності, ратифіковані Верховною Радою України та законодавство України, що регламентує забезпечення прав особи, сексуальної орієнтації та гендерної рівності;

- аналізувати, порівнювати та поєднувати (скомпільовувати) юридичні документи з метою захисту прав людини; - розуміти міжнародні стандарти прав людини, міжнародних Конвенцій про захист прав людини та основоположних свобод в тому числі в сфері гендерної рівності, застосовувати практику Європейського суду з прав людини;

- ідентифікувати особливості стану гендерних відносин в основних сферах суспільного життя та визначати можливі шляхи його покращення; - формулювати причини та наслідки гендерної стратифікації та нерівності в сучасних суспільствах;

- вживати заходи у випадку, коли буде встановлено, що утиск або інші форми дискримінації мали місце; бути більш гендерно чутливими та толерантними у ставленні до оточуючих, надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів осіб, які стикнулись з проявами дискримінації за гендерною ознакою.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Результати навчання дисципліни	Програмні результати навчання		
	PH2	PH22	PH26
Здатність працювати в команді.		+	
Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.	+		+
Цінування та повага різноманітності і мультикультурності	+		
Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.	+		
Здатність визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб		+	+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Назви змістових модулів і тем	Навантаження							
		денна форма				заочна форма			
		усього	Л	С/П Р	СР	усього	Л	С/П Р	СР
1	Тема 1. Гендерна рівність: основні поняття та концепції	14	2	2	10	16	2	2	12
2	Тема 2. Формування та становлення державної гендерної політики	14	2	2	10	14			14
3	Тема 3 Інституційний механізм	14	2	2	10	16	2	2	12

	забезпечення гендерної рівності								
4	Тема 4. Дискримінація за ознакою статі як невиконання законодавства із забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	16	2	4	10	16	2	2	12
5	Тема 5. Забезпечення гендерної рівності в системі МВС і інших центральної влади	16	2	4	10	12			12
6	Тема 6. Гендерно зумовлене насильство в умовах війни : причини, ознаки, принципи запобігання	16	4	2	10	16	2	2	12
	Усього годин	90	14	16	60	90	8	8	74

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. **ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА КОНЦЕПЦІЇ.** Методологічні засади гендерної теорії. Гендер як певні соціальні ролі. Гендерні стереотипи та їх вплив на правове регулювання. Гендерна рівність як ціль сталого розвитку й передумова демократичного суспільства. Фемінізм як боротьба за рівні права і можливості жінок і чоловіків.

Тема 2. **ФОРМУВАННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ.** Державна гендерна політика: суть, зміст, завдання. Принципи гендерної політики. Стратегії гендерної політики (політика позитивних дій, антидискримінаційна політика, тендерний мейнстримінг). Типи гендерної політики. Сучасні моделі гендерної політики. Механізм реалізації гендерної політики. Основні етапи вирішення гендерних суспільних проблем. Характерні риси та особливості гендерної політики в Україні.

Тема 3. **ІНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ** Загальна характеристика інституційного механізму державної політики. Роль Верховної Ради України в реалізації гендерної політики. Повноваження Кабінету Міністрів України в забезпеченні гендерної рівності. Громадські об'єднання в механізмі забезпечення гендерної рівності.

Тема 4. **ДИСКРИМІНАЦІЯ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ ЯК НЕВИКОНАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ** Дискримінація: загальне поняття та види. Що робить захищені від дискримінації ознаки захищеними? Дискримінація за ознакою статі. Тест на гендерну дискримінацію. Дискримінація де-юре і де-факто.. Тягар доведення у справах про гендерну дискримінацію. Проблематика множинної дискримінації: підходи до розуміння та кваліфікації.

Тема 5. **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В СИСТЕМІ МВС І ІНШИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ** Особливості інституційного механізму формування та реалізації гендерної політики в Україні, його суб'єктно-об'єктну структуру та рівні здійснення. На основі статистичної та аналітичної інформації розкрито динаміку й тенденції становлення професійної кар'єри чоловіків та жінок у секторі безпеки в Україні; реалізації гендерної рівності в діяльності органів системи МВС України, зокрема Державної податкової служби України, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Національної гвардії України, Національної поліції України, а також визначено перспективи їх удосконалення.

Тема 6. **ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНЕ НАСИЛЬСТВО В УМОВАХ ВІЙНИ : ПРИЧИНИ, ОЗНАКИ, ПРИНЦИПИ ЗАПОБІГАННЯ** Поняття та причини

гендерно обумовленого насильства в умовах війни. Гендерно обумовлене насильство як комплексна проблема порушення прав людини. Сучасні підходи до визначення поняття «гендерно обумовлене насильство» під час війни. Вплив збройного конфлікту на становище жінок і чоловіків під час війни. В ситуації війни і насильницького конфлікту біологічна різниця між статями перебільшується культурою і традиціями суспільства. Категорії населення, які є більш вразливими до гендерно обумовленого насильства в період воєнних конфліктів. Органи державної влади та місцевого самоврядування, які провадять заходи попередження та протидії ГОН. Архітектура системи органів державної влади та місцевого самоврядування, які запобігають та протидіють гендерно обумовленому насильству. Функції та завдання уповноважених підрозділів Національної поліції у протидії гендерно обумовленому насильству в умовах війни. Функції і завдання органів соціального захисту населення у протидії гендерно обумовленому насильству в умовах війни. Значення центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді у протидії гендерно обумовленому насильству в умовах війни. Гендерний вимір в міжнародному процесі перемовин щодо припинення воєнного конфлікту. Важливість використання досвід жінок життя в умовах конфлікту для встановлення міцного миру.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Поточне оцінювання знань Здобувачів на денній та заочній формах здобуття вищої освіти в Університеті здійснюється за 5-бальною системою, де 5 балів відповідає оцінці «відмінно», 4 бали відповідає оцінці «добре», 3 бали відповідає оцінці «задовільно», 0 балів відповідає оцінці «незадовільно».

5.2. Підсумкове/семестрове оцінювання знань Здобувачів за результатами вивчення освітніх компонент на денній та заочній формах здобуття вищої освіти в Університеті здійснюється за 100-бальною уніфікованою системою, яка поширюється на всі навчальні дисципліни незалежно від обсягу та тривалості викладання. Розподіл балів за формами організації освітнього процесу наведений в таблиці (див. Таблицю 1).

Таблиця 1. Розподіл балів за формами організації освітнього процесу.

Денна форма	Заочна форма
Аудиторна робота – 40 балів	Аудиторна робота – 20 балів
Самостійна робота – 20 балів	Самостійна робота – 40 балів
Залік/екзамен – 40 балів	Залік/екзамен – 40 балів
Усього за навчальну дисципліну – 100 балів	Усього за навчальну дисципліну – 100 балів

5.2.3. Для денної форми навчання поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях) визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 8 =$$

поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях), для яких оцінювання результатів навчання здійснюється за контрольними нормативами, визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість нормативів за семестр за аудиторну роботу}} * 8 =$$

Коефіцієнт максимально можливого балу за аудиторну роботу, який для денної форми навчання складає 8, визначається шляхом ділення максимального балу за аудиторну роботу на максимально можливу оцінку (40/5=8).

Розподіл 20 балів за самостійну роботу визначається рішенням кафедри з урахуванням змісту запропонованих у методичних рекомендаціях завдань на її виконання.

5.2.4. Для заочної форми навчання поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях) визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях), для яких оцінювання результатів навчання здійснюється за контрольними нормативами, визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість нормативів за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

Коефіцієнт максимально можливого балу за аудиторну роботу, який для заочної форми навчання складає 4, визначається шляхом ділення

максимального балу за аудиторну роботу на максимально можливу оцінку (20/5=4).

Розподіл 40 балів за самостійну роботу визначається рішенням кафедри з урахуванням змісту запропонованих у методичних рекомендаціях завдань на її виконання.

5.4. Підсумковий контроль – залік складається Здобувачами в обов'язковому порядку.

– 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

– 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

– 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

– 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Розрахунок балів за самостійну роботу . На самостійну роботу виносяться: складання комплексу вправ для розвитку фізичних якостей – 20; тестові завдання – 20.

	Складання комплексу вправ для розвитку фізичних якостей	Тестові завдання
	4*5=20 балів	20*1=20 бали
ВСЬОГО	40 балів	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Студенту/студентці надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Студент/студентка повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Забезпечення гендерної рівності: проблеми теорії та практики : навчальний посібник / за ред. проф. Н. Камінської. Київ, 2021. 160 с.
2. Ткалич, М. Г. Гендерна психологія: навчальний посібник / М. Г. Ткалич. 3-є видання. К. : Академія, 2021. 256 с.
3. Уварова О.О. Захист прав жінок: юридичні інструменти забезпечення гендерної рівності в Україні : навчальний посібник. Харків, 2019. 116 с.
4. Гендер для всіх. Виклик стереотипам / Тамара Марценюк. – К.: Основи, 2017. – 256 с., іл.
5. Онищенко І. Гендерна політика Європейського Союзу URL: <http://dspace.nuft.edu.Ua/ispui/bitstream/123456789/10995/1/Gender.pdf>
6. Організаційні та правові елементи інституційного механізму забезпечення гендерної рівності. - К.: ПРООН, 2010
7. Гендер для медій: підруч. із гендерної теорії для журналістики та ін. соціогуманіт. спец. / М. Маєрчик, Л. Малес, Т. Марценюк та ін. ; за ред.: М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової. - К. : Критика, 2013 р., 220 с 8. Щотка О.П. Гендерна психологія: навч. посіб. / О.В. Щотка. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. – 358 с.